

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 30 września 2025 r.
znak sprawy: DRE.pz.058.6.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 12144 w sprawie bezpieczeństwa żywności wprowadzanej na rynek UE i ochrony polskich producentów jaj

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację z dnia 10 września 2025 r. nr 12144, Pani Bożeny Lisowskiej, Posłanki na Sejm RP, w sprawie bezpieczeństwa żywności wprowadzanej na rynek UE i ochrony polskich producentów jaj, przedkładam następujące stanowisko do pytań zawartych w niniejszej interpelacji.

1. Jakie działania kontrolne wobec importu jaj z Ukrainy prowadzą obecnie Inspekcja Weterynaryjna i IJHARS?

Działania kontrolne Inspekcji Weterynaryjnej obejmują wszystkie przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym jaj i produktów jajecznych, importowane do Unii Europejskiej z państw trzecich podlegają weterynaryjnej kontroli granicznej w punktach przekroczenia zewnętrznej granicy UE. Kontrola ta jest wykonywana przez urzędowych lekarzy weterynarii. Zgodnie z

załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (UE) 2019/2129¹ 100% przesyłek jaj i produktów jajecznych przeznaczonych do spożycia przez ludzi podlega kontroli dokumentacji oraz kontroli identyfikacyjnej. 30% spośród tych przesyłek podlega również kontroli bezpośredniej.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 ww. rozporządzenia, częstotliwość kontroli bezpośrednich zwiększa się do 50%, jeżeli dane i informacje zgromadzone za pośrednictwem systemu IMSOC wskazują, w odniesieniu do określonych towarów z określonego państwa trzeciego, na poziom niezgodności w odniesieniu do kontroli bezpośrednich tej samej kategorii towarów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, przekraczający o 30% średni wskaźnik niezgodności dla tej samej kategorii towarów ze wszystkich państw trzecich.

Niezależnie od powyższego, w przypadku wykrycia naruszenia, dla danej kategorii towarów, na konkretny zakład pochodzenia nakłada się tzw. wzmożone kontrole urzędowe, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1873². Kontrole wzmożone są przeprowadzane na całej unijnej granicy zewnętrznej dla każdej przesyłki danej kategorii z tego zakładu, aż do spełnienia warunków dla zakończenia kontroli wzmożonych, o których mowa w art. 6 ww. rozporządzenia. Z uwagi na blokadę w systemie TRACES NT dla danego zakładu w kraju trzecim oraz dla danego towaru, nie ma możliwości zwolnienia przesyłki do obrotu bez wykonania badań nałożonych za pomocą kontroli wzmożonej.

Działania kontrolne Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS), zgodnie z ustawą o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych³, polegają na kontrolach jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej oraz spoza państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron

¹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2129 z dnia 25 listopada 2019 r. ustanawiające przepisy dotyczące jednolitego stosowania poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich określonych przesyłek zwierząt i towarów wprowadzanych do Unii (Dz. U. UE L 2019.321.122);

² Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/1873 z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie obowiązujących w punktach kontroli granicznej procedur skoordynowanego przeprowadzania przez właściwe organy wzmożonych kontroli urzędowych dotyczących produktów pochodzenia zwierzęcego, materiału biologicznego, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów złożonych (Dz. U. UE L 2019.289.50)

³ Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1980)

umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w tym kontrole graniczne tych artykułów. Jakość handlowa, w myśl art. 3 pkt 5 ww. ustawy, obejmuje cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Na etapie importu kontroli IJHARS podlegają towary wyszczególnione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej⁴.

Zgodnie w ww. rozporządzeniem kontroli IJHARS podlegają wskazane w poz. 22 załącznika „Jaja ptactwa z gatunku *Gallus domesticus* w skorupkach, świeże (wyłącznie przeznaczone do spożycia przez ludzi)”, o kodzie CN ex 0407 21 00. Minimalna ilość podlegająca kontroli jakości handlowej wynosi 10 tys. szt. jaj.

Urzędowa kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy może być przeprowadzana:

- na przejściach granicznych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wykazu przejść granicznych, na których dokonywana jest kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy⁵,
- w oddziałach WIJHARS, zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Kontrolę jakości handlowej artykułów przywożonych z zagranicy przeprowadza pracownik wojewódzkiego inspektoratu IJHARS po uprzednim wypełnieniu i złożeniu przez dysponenta tych artykułów - zgłoszenia w wyznaczonym oddziale lub w siedzibie właściwego WIJHARS.

⁴ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 2 czerwca 2023 r. w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1153)

⁵ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 kwietnia 2015 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, na których dokonywana jest kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy (Dz. U. z 2015 r., poz. 592 ze zm.)

Czynności kontrolne mają na celu ustalenie zgodności towaru z przepisami o jakości handlowej oraz deklaracją jakościową, przedłożoną przez importera. Deklaracją jakościową jest np. specyfikacja produktu, atest jakościowy, informacje wynikające z oznakowania produktu. Importowane do Unii Europejskiej jaja w skorupkach muszą spełniać wymagania określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013⁶, rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2023/2465⁷ oraz w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2023/2466⁸.

Kontrola jakości handlowej towarów przywożonych z zagranicy obejmuje co najmniej jedną z następujących czynności:

- sprawdzenie dokumentów umożliwiających identyfikację artykułu rolno-spożywczego, atestów jakościowych, wyników badań laboratoryjnych oraz innych dokumentów świadczących o jego jakości handlowej,
- sprawdzenie opakowania, oznakowania, prezentacji artykułu oraz warunków jego przechowywania i transportu,
- oględziny artykułu rolno-spożywczego (oględziny mogą obejmować sprawdzenie cech organoleptycznych),
- pobranie próbek oraz ich ocenę lub badanie laboratoryjne,
- ustalenie klasy jakości artykułu rolno-spożywczego.

O zakresie i trybie kontroli artykułów rolno-spożywczych decyduje inspektor biorąc pod uwagę specyficzne cechy badanego produktu, warunki techniczne do przeprowadzenia kontroli oraz przedłożoną dokumentację.

Po przeprowadzeniu kontroli granicznej sporządzany jest w trzech egzemplarzach Protokół kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych

⁶ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawia wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchyla wcześniejsze rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007

⁷ rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2023/2465 z dnia 17 sierpnia 2023 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj oraz uchylające rozporządzenie Komisji nr 589/2008

⁸ rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2023/2466 z dnia 17 sierpnia 2023 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj

z zagranicy. Dokument ten stanowi podstawę do objęcia towaru procedurą dopuszczenia do obrotu w rozumieniu przepisów prawa celnego.

W przypadku, gdy towar nie spełnia wymagań w zakresie jakości handlowej określonych w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanych, wojewódzki inspektor w drodze decyzji administracyjnej zakazuje wprowadzenia tego produktu do obrotu (art. 30 ust. 1 ustawy o IJHARS). Niniejsza decyzja podlega rygorowi natychmiastowej wykonalności.

W okresie od 01.01.2025 – 31.08.2025 r. IJHARS w ramach kontroli granicznych skontrolowała 98 partii jaj pochodzących z Ukrainy, w łącznej ilości 14 212,80 tys. szt. W tym okresie nie wydano decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu jaj pochodzących z Ukrainy.

2. Czy w Polsce wprowadzono wzmożone kontrole graniczne i laboratoryjne po ujawnieniu skażonych partii we Francji?

Na wstępie należy wskazać, że wykrycie niezgodności nie było wynikiem działań prowadzonych we Francji, lecz konsekwencją funkcjonowania obowiązujących mechanizmów kontroli granicznej, realizowanych w punktach kontroli na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej.

22 czerwca 2025 r. w punkcie kontroli granicznej na granicy polsko-ukraińskiej pobrano próbki z przesyłki jaj konsumpcyjnych w ramach badań monitoringowych. W przypadku takich badań przesyłka nie jest zatrzymywana do czasu uzyskania wyników. Po otrzymaniu wyniku niezgodnego, w dniu 24 lipca br. przekazano powiadomienie w systemie RASFF oraz nałożono wzmożone kontrole urzędowe na zakład pochodzenia jaj w systemie TRACES NT. W rezultacie wszystkie kolejne przesyłki podlegały badaniom w kierunku obecności stwierdzonych wcześniej substancji i nie były one dopuszczane do obrotu do czasu uzyskania wyników zgodnych. Kontrole wzmożone zakończono po spełnieniu wymagań określonych w art. 6 rozporządzenia 2019/1873.

Analogiczne działania miały miejsce w Słowacji. Z przesyłki jaj, która następnie trafiła do Francji, 19 czerwca 2025 r. pobrano próbki do badań monitoringowych w słowackim punkcie kontroli granicznej. Po uzyskaniu dodatnich wyników badań, dnia 28 lipca br. organy słowackie przekazały powiadomienie alarmowe w

systemie RASFF stronie francuskiej, a na zakład nałożono kontrole wzmożone. Należy zatem wskazać, że wzmożone kontrole jaj pochodzących z tego zakładu obowiązują nie tylko w Polsce, lecz w całej Unii Europejskiej, a ich wprowadzenie nie wynikało z doniesień medialnych z Francji, ale ze stosowania procedur przewidzianych prawem unijnym.

Na marginesie warto zauważyć, że w okresie od stycznia 2025 r. do 24 września 2025 r. na polskiej granicy skontrolowano 1188 przesyłek jaj konsumpcyjnych kurzych z Ukrainy. Niezgodności wykryto w trzech przesyłkach.

3. Czy Ministerstwo wystąpi do Komisji Europejskiej o ograniczenie lub zawieszenie importu jaj z Ukrainy do czasu pełnej zgodności z normami UE?

Wyjaśnić należy, iż import z krajów pozaunijnych, w tym także import jaj z Ukrainy, musi spełniać unijne wymogi bezpieczeństwa żywności (lub równoważne). Wymogi te są kontrolowane przez właściwe inspekcje państw członkowskich UE. Komisja Europejska (KE) podkreśla, że wymogi bezpieczeństwa żywności nie podlegają negocjacom z krajami trzecimi (tj. są nienegocjowalne).

Z drugiej strony dostrzec można, że produkty importowane z krajów trzecich nie podlegają identycznym standardom produkcji, które muszą respektować unijni, w tym polscy, producenci. W konsekwencji, może to niekorzystnie wpływać na warunki konkurencji z produktami importowanymi. W tym kontekście MRiRW popiera zapowiedziane przez KE w „Wizji dla rolnictwa i żywności” działania na rzecz wzmocnienia procedur kontroli bezpieczeństwa w imporcie żywności z krajów trzecich (a więc także z Ukrainy) oraz większe dostosowanie produktów importowanych do wymogów produkcji UE w obszarze pestycydów i dobrostanu zwierząt. MRiRW będzie monitorować przebieg prac na forum UE w tym obszarze.

Poinformować również należy, że po wygaśnięciu 5 czerwca 2025 r. pełnej i jednostronnej liberalizacji importu z Ukrainy w postaci tzw. środków ATM warunki handlu UE-Ukraina powróciły do zasad wynikających z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina. Były one następnie przedmiotem przeglądu i negocjacji KE z Ukrainą, których rezultatem jest porozumienie z art. 29 Układu. Ww. porozumienie przewiduje wyższy niż środki ATM poziom ochrony celnej rynku rolnego UE. Chociaż przewiduje ono m.in. zwiększenie bezcłowych kontyngentów (TRQ)

przysługujących Ukrainie w dostępie do rynku UE jaj z 6 do 18 tys. ton - co jest wzrostem znaczącym i może budzić zastrzeżenia - jest to wciąż wielkość niższa niż wielkość bezcłowego importu z Ukrainy, która skutkowałą uruchomieniem automatycznego mechanizmu ochronnego w ostatnim roku obowiązywania środków ATM (23,2 tys. ton) oraz ponad 1,5 razy niższa niż wielkość importu jaj na rynek unijny w 2023 r. (ponad 32 tys. ton). Ponadto dodatkowe wielkości TRQ zostały uwarunkowane dostosowaniem przez Ukrainę swojego ustawodawstwa do unijnych standardów w zakresie dobrostanu zwierząt oraz leków weterynaryjnych (a także pestycydów). Ukraina ma co roku raportować stronie unijnej stan realizacji tego zobowiązania. W przypadku niewywiązania się przez Ukrainę z tego zobowiązania do końca 2028 r. dodatkowe wielkości TRQ przyznane jej na mocy porozumienia mogą zostać wycofane.

Porozumienie z art. 29 Układu przewiduje również bilateralną klauzulę ochronną możliwą do zastosowania w razie zakłóceń rynkowych (nawet na poziomie jednego państwa członkowskiego) powodowanych przez import w ramach dodatkowych kontyngentów przyznanych porozumieniem. W razie powodowania zakłóceń przez import, dodatkowe wielkości TRQ mogą być zawieszane, co oznaczałoby powrót do poprzednich wielkości TRQ przewidzianych w Układzie o stowarzyszeniu.

4. Jak resort zamierza chronić polskich konsumentów i producentów przed konsekwencjami napływu skażonych i tańszych produktów?

MRiRW zauważa, iż system kontroli urzędowych, w tym kontroli na granicy zewnętrznej UE funkcjonuje od dnia wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej. Uwzględnia on adekwatne reakcje na ryzyko, bazując na ocenie ryzyka, a fakt, że towary niespełniające wymogów UE są kwestionowane w różnych państwach członkowskich, świadczy o jego skuteczności.

Ponadto, jak wspomniano wcześniej, porozumienie z art. 29 Układu przewiduje również bilateralną klauzulę ochronną możliwą do zastosowania w razie zakłóceń rynkowych (nawet na poziomie jednego państwa członkowskiego) powodowanych przez import w ramach dodatkowych kontyngentów przyznanych porozumieniem. W razie powodowania zakłóceń przez import,

dotatkowe wielkości TRQ mogą być zawieszane, co oznaczałoby powrót do poprzednich wielkości TRQ przewidzianych w Układzie o stowarzyszeniu.

5. Czy planowane jest wprowadzenie systemu bieżącego informowania opinii publicznej o wynikach kontroli żywności wysokiego ryzyka?

Zgodnie z ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448) nie ma kategorii żywności wysokiego ryzyka – wszelka żywność wprowadzana na rynek ma być bezpieczna. Postępowanie organów urzędowej kontroli żywności i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa żywności jest zgodne z zasadami określonymi w art. 50-52 rozporządzenia nr 178/2002⁹. Inspekcją wiodącą w tym zakresie jest Państwowa Inspekcja Sanitarna, powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Nie istnieje potrzeba wprowadzania nowego systemu bieżącego informowania opinii publicznej, ponieważ system taki już funkcjonuje. Unijny system Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) - dostępny po adresie <https://webgate.ec.europa.eu/rasffwindow/screen/search> , umożliwia każdemu zainteresowanemu dostęp do aktualnych informacji z całej Unii Europejskiej.

Ponadto, na stronie internetowej: <https://www.facebook.com/GlownyInspektoratJHARS> na bieżąco publikowane są informacje o wydanych decyzjach administracyjnych, zakazujących wprowadzania do obrotu na terytorium Polski artykułów rolno-spożywczych, w tym także pochodzących z Ukrainy.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/

⁹ rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 2002.31.1)

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów